

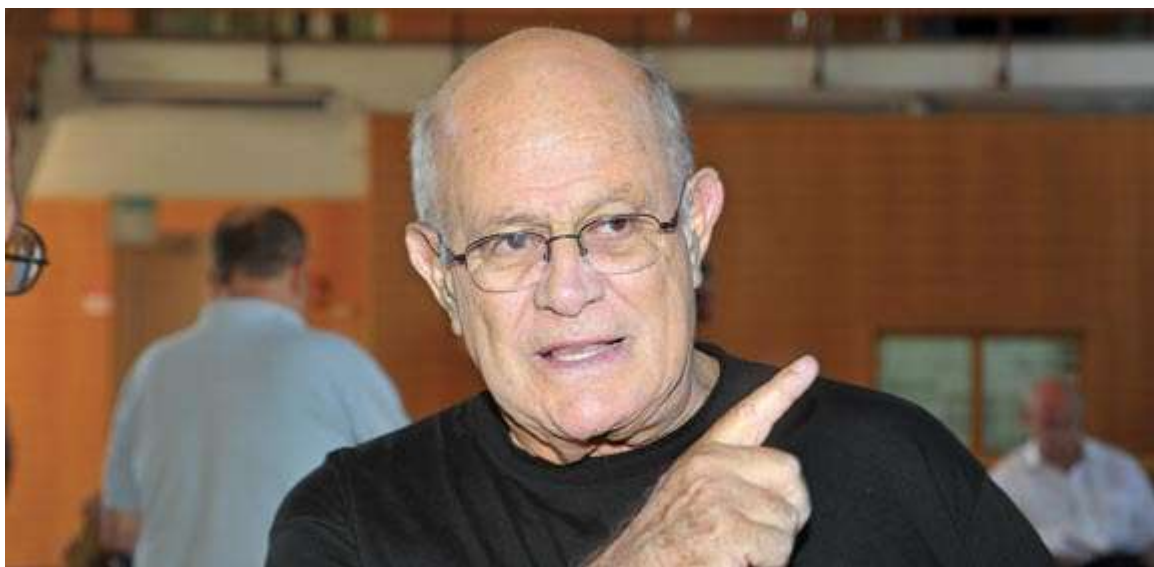
"אסור לייצא גז למצרים לפני ש'לויתן' מחובר. אתם מטומטמים?"

<http://www.globes.co.il/news/article.aspx?did=1001050544>

"אסור לייצא גז למצרים לפני ש'לויתן' מחובר. אתם מטומטמים?"

ועדת הכלכלה דנה במתווה הגז - יצחק תשובה לא הגיע לדיון ■ סגן יו"ר המועצה הלאומית לכלכלה: "מי שאומר שיש גז, ויש לנו זמן - זה פשוט לא נכון; אין מי שיפעיל את 'תמר' חוץ מנובל" ■ עו"ד ברנע: "אדיסון יכולה להפעיל את 'תמר'"

06/07/2015, 13:34 [הדי כהן](#)

"המטרה שעמדה בפנינו היא פיתוח מאגרי הגז ככל הניתן. כל אלו שאומרים שיש גז, שהוא זורם ושיש לנו זמן - זה פשוט לא נכון". את הדברים האלה אמר היום (ב') סגן יו"ר המועצה הלאומית לכלכלה, מוריס דורפמן, בדיון בנושא הסדרת משק הגז שנערך היום בוועדת הכלכלה.

לדבריו, "המטרה הראשונה שראינו מול עינינו בעת כתיבת מתווה הגז היא קודם כל פיתוח מאגרים. צריך לפתח את לווייתן, להרחיב את תמר וגם לפתח את כריש ותנין. רק אחר כך מטרה שנייה היא ליצור תחרות. אנחנו לא יודעים לייצר תחרות מחר, אלא לטווח בנינו וארוך".

עוד טען דורפמן בציניות כי הפעם התחרות תהיה "אמיתית": "הפעם התחרות תהיה בין מאגרים. זה לא יהיה כל מני משחקים ותרגילים שמצריכים את חברות הגז להתחרות אחת בשיניה בתוך מאגר".

לטענתו, "כבר עכשיו יש בעיית היצע של גז לעומת ביקוש, והמחסור רק יחריף. המתווה יאפשר מכירה זריזה יחסית של כריש ותנין משום שחברות הגז יעדיפו למכור את המאגרים לפני שהוא מגיע לנאמן".

בדיון משתתפים הגיאולוג יוסי לנגוצקי; אנשיו של יצחק תשובה - עידן וולס, יוסי אבו, יו"ר דלק אנרגיה גדעון תדמור ועוה"ד ויועצי התקשורת של תשובה; הממונה על ההגבלים העסקיים המתפטר דיויד גילה; וכן מנהל נובל אנרג'י בישראל, ביני זומר.

דורפמן הוסיף כי "מאגר תמר הוא נכס פיננסי אחד הגדולים בישראל. על אף שרבים חושבים שקל למכור אותו, זה לא ככה. אנחנו מדברים פה על נכס ששווה כ-20 מיליארד שקל, וזה לא טריוויאלי למכור את זה בפרק הזמן שניתן לדלק למכור אותו, כלומר תוך 6 שנים".

באשר לביקורת על כך שפרק הזמן למכירת תמר - 6 שנים - הינו ארוך מדי, אמר דורפמן: "אני שומע כאלה שאומרים שעד שדלק ימכרו את הגז עוד 6 שנים, הגז ייגמר. זה לא נכון. הביקוש למשק הישראלי הוא כ-8 מיליארד מ"ק, ובמאגר תמר יש כ-300 מיליארד מ"ק. כלומר נשאר בו לא מעט גז".

בתגובה לשאלה של ח"כ תמר זנדברג (מרצ) מדוע, אם כך, יש צורך בפיתוח מהיר של המאגרים, השיב דורפמן כי "יש מספיק גז במאגר, אך הבעיה היא שעדיין מדובר במאגר אחד וצינור אחד".

באשר למחיר הגז אמר דורפמן כי "החלטנו שעד שיסתיים השינוי המבני יהיה מחיר מקסימום. חילקנו את זה לשניים - צרכני נפט מרכזיים כמו לקוחות תעשייתיים יקבלו את חוזה הנפט הטוב ביותר במשק הישראלי; לקוחות שפחות מתבססים על נפט יוכלו להסתמך על כך

שהמחיר יהיה המחיר הממוצע במשק הישראלי. בנוגע למיסוי, החלטנו כי ברגע שהחברות יחתמו חוזה יצוא, במשך 3 שנים הם יאלצו להציע ללקוחות בארץ את אותם התנאים".

ח"כ דב חנין (הרשימה המשותפת) טען כי "כשנובל אנרג'י נמצאת גם בתמר וגם בלוויתן, אין תחרות. נובל אנרג'י הרי לא תתחרה בנובל אנרג'י. מעבר לזה, חברות הגז קיבלו את הרישיונות שלהם כמעט בחינם. זו שערורייה שצריכה להיבדק".

"אין לנו מפעיל אחר לתמר", אמר דורפמן.

עו"ד גלעד ברנע: למה לא לתת לאדיסון להפעיל את תמר?

עו"ד גלעד ברנע, פעיל בתחום זכויות אדם ונושאים חברתיים נוספים, טען כי הממשלה הייתה צריכה להתמודד עם בעיית יתירות הגז כבר לפני מספר שנים, והוסיף כי הוא יודע לפחות על חברה אחת שיכולה להפעיל את מאגר תמר למעט נובל אנרג'י.

"למה לא לתת לחברת אדיסון להפעיל את מאגר תמר? בגלל שהחברות מעוניינות לשמר את המונופול", אמר ברנע.

גילה: הבעיה הגדולה ביותר היא הבעלות הצולבת של נובל בתמר ולווייתן

דיויד גילה הסכים כי הבעיה הגדולה ביותר במתווה הגז, לדעתו, היא העובדה שנובל אנרג'י תמשיך להחזיק גם בתמר וגם בלווייתן.

"אני מבין את החששות של משרדי הממשלה שאם הם ינקטו צעדים חד-צדדיים, המונופול יממש את האיום שלו ולא יפתח את מאגר לווייתן. אני לא מוסמך לשקול שיקולים אחרים מלבד תחרות, ואני לא מומחה להם. אני רק מומחה לתחרות. יחד עם זאת, לא נעלמו מעיניי השיקולים האחרים, ולכן התאמצתי להגיע לפיתרון מוסכם. אני כן הייתי מוכן לפגיעה מסוימת בתחרות, אבל עד גבול מסוים.

"הבעיה העיקרית היא הבעלות הצולבת של נובל שתמשיך להחזיק 25% בתמר ו-40% בלווייתן. זה יחסום את התחרות, ואין סיכוי לתחרות. תמר לא תרצה להתחרות בלווייתן, ולווייתן לא תרצה להתחרות בתמר. ואם כך, לא תהיה תחרות כי כריש ותנין שיש להם עלויות גבוהות, לא יוכלו להתחרות במאגרים הגדולים".

לנגוצקי: "חוסר אחריות לאומי"

לנגוצקי אמר במהלך הדיון כי "אסור לייצא גז מתמר למצרים לפני שלווייתן מחובר. אתם מטומטמים? כל מומחי הביטחון החליטו שמשיקולי ביטחון לייצא את הגז למצרים. אבל זה

טמטום וחוסר אחריות לאומי. מילא משיקולים פיננסיים אבל לאומיים. רק לפני שבועיים אמר נשיא חברת הגז 'של' שהגיע לישראל כי אסור לישראל לייצא את הגז". עוד טען לנגוצקי כי "חברות הגז מטבען הן בריוניות. הן רוצות למקסם רווחים, זו המטרה שלהם. אבל מדנית ישראל? אתם מטומטמים? אם חס וחלילה יקרה משהו למאגר תמר או לצינור, תהיה ועדת חקירה שתגיד זה אשם וזה אשם. אבל מה זה יעזור לנו?".

אלכס ורשבסקי, מנהל רשות הגז במשרד התשתיות, טען כי "החברות הבינלאומיות לא התעניינו בישראל, ואלו שכן התעניינו לא היו מתאימות. פיתוח מאגר תמר הוא מורכב מאד טכנולוגית והנדסית, ולא כל חברה יכולה לעשות זאת. לכן לא דרשנו מנובל לצאת מנובל. הקושי שלנו למצוא מפעיל אחר הוא אמיתי".

ורשבסקי הגיב לטענה של חנין כי הרישיונות ניתנו כולם לדלק ונובל וטען כי "זה לא נכון. הרישיונות ניתנו לכולם, וגם היו שייכים לחברות אחרות. אבל רק דלק ונובל מצאו גז".

ביני זומר: חברת BG נטשה את ישראל

"עסקת יצוא הגז מתמר למצרים - עוד לפני חיבור מאגר נוסף לחוף - עלולה לסכן את המשק בנוק של עד 60 מיליארד שקל", טענה אור גולדפרב סמנכ"לית כלכלה במשרד להגנת הסביבה "ייצוא הגז יבוא על חשבון שימוש בו במשק המקומי, כמו למשל לתעשייה ולתחבורה. על הממשלה לצמצם סיכונים, להגביר את השימוש בגז במשק ולהבטיח את האמינות והיתירות של אספקתו".

מנהל נובל אנרג'י בישראל, ביני זומר, התייחס לסוגיית היצוא גם כן ואמר: "בדיוני ועדת צמח ב-2011 אנשים שאלו בדיוק אותם שאלות שאתם שואלים היום - 'איך יכול להיות שדלק ונובל קיבלו כל כך הרבה רישיונות?'. אורי שוורץ ענה אז, ואני אענה כעת - זה קרה משום שאף אחד לא רצה להגיע לישראל".

"לא עברנו על החוק, לא נכנסנו להסדר כובל ולא מנענו תחרות. מה שכן עשינו הוא להצליח מעבר לציפיות של ממשלת ישראל. כל עוד לא הצלחנו למצוא גז ישראל שמחה על כך. השקרים שנשמעו בשבועות האחרונים הם נוראיים".

עוד פירט זומר את השתלשלות האירועים שהובילה לכך שנובל מחזיקה בכל רישיונות הגז: "ב-1998 הגיעה נובל לישראל וקיבלה את הזכויות שלה בים תטיס לא מהממשלה אלא מחברת אבנר שלא מצאה חברה אחרת. 8 שנים מאוחר יותר, ב-2006, נובל קיבלה זכויות בתמר, שוב לא מהממשלה אלא מחברת BG שנטשה את ישראל. BG ניסתה לעניין יותר מ-100 חברות במאגר הזה, ורק נובל הסכימה להיכנס. ב-2010 נובל קיבלה את הזכויות בלויתן, ושוב לא מהממשלה אלא מדלק".

יו"ר דלק קידוחים ומנכ"ל אבנר גדעון תדמור הוסיף לדבריו של ביני וטען: "המתווה שהציגו לנו קשה לנו באמת, והוא מפרק את המונופול. יצאנו מ-3 מתוך 4 תגליות שלנו, ונשארנו רק בלוויתן. כמו כן, עד שתהיה תחרות מחיר הגז הוא מפקח".

עוד טען תדמור כי "לנגוצקי אומר שקיבלנו על מגש של כסף את המאגרים. אבל העובדה היא שנכנסנו אחרי שכולם ברחו ולא נמצא מי שישקיע".

תדמור התייחס גם לרווח אותו רואים היזמים מהג וטען כי "אם מפחיתים מהמחיר של 5.45 דולר ליחידת אנרגיה, את המיסים והתמלוגים, הרווח ליזמים הוא 80-90 נפט. התשואה שאנחנו עושים היא 20%-21%".

יו"ר ועדת הכלכלה איתן כבל סיכם את ודרש מהמשלה לקיים שימוע ציבורי אמיתי: "אם זה לא יעבור אותי, זה לא יעבור".